

Acht Nederlandse experts zien oplossing voor stikstofcrisis in emissiemodel en vertrouwen

Analyse

De stikstofcrisis die Nederland al jaren in haar greep houdt, is niet onoplosbaar. Dat stellen acht experts verbonden aan Wageningen University & Research (WUR). In een recente studie pleiten zij voor een omschakeling van het huidige depositiebeleid naar een gebiedsgericht emissiebeleid, dat volgens hen meer rechtszekerheid kan bieden aan zowel landbouw als andere sectoren.

🕒 23 MAART 2026

Ruben De Keyzer

Lees meer over:

onderzoek

stikstof

beleid

emissie

natuurherstelwet

De vergunningverlening in Nederland loopt sinds 2019 grotendeels vast door de stikstofproblematiek. Projecten in onder meer de bouw, infrastructuur en landbouw botsen op strenge regels rond stikstofneerslag in beschermde natuurgebieden. Volgens de onderzoekers is die impasse het gevolg van een vermenging van milieukundige, ecologische en beleidsmatige vraagstukken.

Volgens de onderzoekers zijn de juridische en beleidsmatige problemen te wijten aan hoe de Europese Habitatrichtlijn is geïmplementeerd in de Nederlandse wet. De richtlijn verplicht lidstaten om de biodiversiteit in beschermde Natura 2000-gebieden te beschermen en te herstellen. Ze mogen zelf wel kiezen hoe ze dit verwezenlijken.

In de praktijk wordt stikstof gezien als een belangrijke drukfactor op natuurgebieden. Aanvragers van een vergunning moeten dus bewijzen dat hun stikstofuitstoot aanvaardbaar is, maar dat is volgens de onderzoekers complex en “bijna onmogelijk” in het huidige vergunningensysteem. In Nederland geldt het voorzichtigheidsprincipe waarbij elk vermoeden dat een activiteit bijdraagt aan een verslechtering van natuurkwaliteit, voldoende is om een project te weigeren. Dit vermoeden kan volgens de onderzoekers moeilijk worden weerlegd. Zelfs projecten die stikstofemissies vergaand reduceren worden volgens de onderzoekers moeilijk vergund.

Van depositie naar emissie

Nederland mag zijn systeem aanpassen. Europa legt geen verplichte rekenmethode of zelfs drempelwaarde op. Nederland kiest voor het rekenmodel AERIUS en baseert zich op een lage drempelwaarde van 0,05 mol stikstof per hectare per jaar op een heel grote afstand (omgerekend 0,0007 kg

stikstof). AERIUS is volgens het rapport zeker geschikt op landelijke en regionale schaal, maar niet op lokale schaal. Terwijl dat het niveau is waarop veel vergunningverlening gebeurt. Volgens de onderzoekers zit er hiervoor te veel speling op de berekening in welke mate een emissiebron bijdraagt aan depositie op de lokale natuur.

Opinie

Opinie: "Vlaanderen maakt het agro-ecologische veebedrijven onmogelijk om stikstofdoelen te halen"

17 DECEMBER 2025

emissiereductiedoelen in een gebied krijgt iedere ondernemer een duidelijk doel. Daardoor is het mogelijk om actief een bijdrage te leveren aan natuurherstel én bedrijfsontwikkeling", stellen de onderzoekers.

Milieudoelen opvolgen met concrete doelstellingen

Natuurlijk mogen de milieudoelen niet vergeten worden. Willen we de natuur, het water, de lucht en het klimaat gezond houden, dan moet de uitstoot van stikstofverbindingen zoals ammoniak, stikstofoxiden, nitraat en lachgas structureel omlaag. De Nederlandse wet zou dus duidelijk moeten vastleggen in welke mate de stikstofuitstoot per gebied moet minderen. Op basis daarvan kan men concreet bepalen hoeveel emissieruimte men precies kan bieden aan bedrijven, stellen de onderzoekers.

Analyse

Ook Wallonië heeft nu een stikstofarrest: dreigt ook daar een vergunningenstop?

21 JANUARI 2026

Welke maatregelen de ondernemers nemen om binnen deze emissieruimte te blijven, is voor rekening van de ondernemer. Die bepaalt of hij bijvoorbeeld wil extensiveren met minder dieren per hectare, of liever kiest voor een reductie via bijvoorbeeld technologische innovatie. Zo blijft er ruimte voor bedrijfsontwikkeling en worden ondernemers gestimuleerd om te innoveren voor minder uitstoot. Bovendien moet de schade worden hersteld die aan natuurgebieden is aangericht door decennialange stikstofdepositie, verdroging en achterstallig beheer. De onderzoekers pleiten voor ambitieuze beheerplannen voor elk Natura 2000-gebied, gericht op actieve herstelmaatregelen zoals het verbeteren van de waterhuishouding en bodemkwaliteit. Hier moet ook een stikstofparagraaf in worden opgenomen, die verwijst naar de concrete vermindering van de totale stikstofuitstoot die men in en rond het gebied moet behalen. Ook dit is volgens de onderzoekers een belangrijke bouwsteen voor een rechtszeker en coherent beleid.

Controles, maar ook vertrouwen

Bovenal pleiten de onderzoekers om professionals de ruimte en het vertrouwen te bieden om zelf te bepalen hoe ze aan de voorschriften voldoen, met de nodige controlemechanismen. "Zo maken we de transitie van een cultuur van wantrouwen naar een van 'geborgd vertrouwen'", stellen de onderzoekers in het rapport. "Alleen dan ontstaat een toekomst waarin een vitale natuur en een duurzame economie elkaar niet uitsluiten, maar versterken."

Lees het volledige rapport [hier](#).

Uitgelicht

Juridisch robuust of risicovol? Brouns verdedigt emissiemodel bij parlementsleden

nieuws

Vlaams minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns (cd&v) wil Vlaanderen na 2030 laten overstappen van een depositiegericht naar een emissiegericht stikstofbeleid.

In een...

20 FEBRUARI 2026

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17

1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)